

PEDAGOGISKT UTVECKLINGSCENTRUM DALARNA: PUD-RÅD

Inbjudan till: Representanter i PUD-råd och föredragande.

Datum och tid: 2025-10-07 kl. 9.00 – 15.00.

Plats: Högskolan Dalarna, C239

Deltagare

Namn	Organisation	Namn	Organisation
Alexandersson, Christine	Orsa	Pettersson, Maria	Falufri
Bergman, Annika	Gagnef	Rosin, Maria	Ludvika
Bergström, Patrik	Borlänge	Sarenbrant, Therese	Gävle
Burman, Elisabeth	Ludvika	Sonne, Johan	HDa
Dahlstrand, Lena	HDa	Sterner, Helén	HDa
Eisen, Per	Smedjebacken	Wedman, Lotta	HDa
Elvstrand, Helene	Linköpings universitet	Östlin Brismark, Anna	HDa
Embretsen, Eva-Lena	HDa	Larsson, Johan	Sandviken
Forsgren, Malin	Sveriges Lärare	Magnusson Weinholz, Mikael	HDa
Forssell, Ulrika	Falun	Meijer Holmqvist, Hanna	Sveriges Lärare
Fältsjö, Mikael	VBU	Nord, Ingrid	Säter
Grankvist, Hannah	Linköpings universitet	Nordlund, Åsa	Gagnef
Hansson, Björn	Avesta	Nordmark, Karin	HDa
Howe, Martin	Borlänge kommun	Näslund, Christer	Borlänge kommun
Junkala, Hannele	Hda	Olofsson, Jerker	Avesta
Kluck, Lotten	Vansbro	Persson, Agneta	Ovanåker
Kratz, Lars	Malung-Sälen		

1 Mötets öppnande*Ordförande*

Den planerade avtackningen av John Steen, Hedemora, blir inställd då John inte är närvarande. Karin Nordmark ser till han att han får blommorna.

2 Val av mötessekreterare*Ordförande*

Förslag: Mikael Magnusson Weinholz.

Beslut: Enligt förslag.

3 Godkännande av dagordning*Ordförande*

Ingen övrig fråga anmäld.

4 Kort presentationsrunda**5 Val av ordförande och vice ordförande PUD***Valberedning: Ulrika Forsell & Lars Kratz*

Ulrika Forsell redovisar valförfarandet. Till ny mandatperiod väljs ny vice ordförande, och föregående vice ordförande övertar ordförandeskapet. Mandatperioden löper på två år.

Valberedningen föreslår att vice ordförande Lars Kratz, Malung/Sälens kommun, väljs formellt till ordförande för mandatperioden 2026 - 2027.

Beslut: Enligt förslag.

Till ny vice ordförande föreslår valberedningen Jerker Olofsson, Avesta kommun.

Beslut: Enligt förslag.

6 Val av vice representant och ersättare till SKR:s skolchefsnätverk*Valberedning: Ulrika Forsell & Lars Kratz*

Till ny vice representant föreslås Jerker Olofsson.

Beslut: Enligt förslag.

Till nya ersättare föreslår valberedningen Christine Alexandersson och Ingrid Nord.

Beslut: Enligt förslag.

7 Professionsprogrammet – Senaste nytt på nationell nivå samt HDa's utbud av relevanta kurser m.m.

Mikael Fältsjö, VBU och nationella rådet för NPP samt Anna Östlin Brismark & Eva-Lena Embretsen, HDa

Eva-Lena Embretsen, Anna Östlin Brismark och Karin Nordmark presenterar det senaste som hänt inom professionsprogrammet.

Skolverket har delat in meriterande kurser i två kategorier:

Kategori A utgörs av ett mindre antal valbara kurser som är meriterande för meriteringsnivå 1.

- Uppdragsutbildningen Rekryteringsutbildning för blivande rektorer eller motsvarande kurs
- Uppdragsutbildningen Mentorsutbildning för en kvalitativ introduktionsperiod, eller motsvarande kurs
- Uppdragsutbildningen Att leda kollegialt systematiskt utvecklingsarbete, eller motsvarande kurs
 - **Att leda kollegiala lärprocesser i förskola och skola (7,5hp)** [Att leda kollegiala lärprocesser i förskola och skola - Högskolan Dalarna](#) Start även vt26
- Kurser i handledning av lärarstudenters verksamhetsförlagda del av utbildningen (VFU-handledarkurser)
 - **Handledarkurs nivå 2 (7,5 hp)** [Vetenskap och beprövad erfarenhet i undervisning och handledning](#) Start även vt26
 - **Handledarkurs nivå 3 (7,5 hp)** [Att vägleda kollegor och lärarstudenter för professionsutveckling](#) Start även vt26

Kategori B avser alla övriga meriterande kurser i enlighet med tidigare presenterad lista, dvs kurser inom följande områden:

- är ämnesrelaterade och ämnesdidaktiska och som har relevans för undervisning
- har relevans för förskollärare
- har inriktning mot mentorskap, ledarskap och konflikthantering riktat mot barn och elever
- har inriktning mot pedagogiskt ledarskap, mentorskap och handledning av kollegor och VFU-studenter
- har inriktning mot elevers lärande, exempelvis kurser i kognitionsvetenskap med relevans för lärare och förskollärare
- har inriktning mot specialpedagogik
- har inriktning mot utveckling av undervisningskvalitet

Länkar till de kurser som HDa har idag. HDa har för avsikt att försöka få även *Rekryteringsutbildning för blivande rektorer*, RYT, och Mentorsutbildning till HDa.

Högskolan Dalarna kommer att ge *Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning* (VAK), vilken är obligatorisk om man vill meritera sig på nivå 2,3 eller 4, med två olika inriktningar med start vt 2026:

- Grundlärare F-6 och motsvarande skolformer
- Ämneslärare i grundskola och motsvarande skolformer

För dessa krävs att meriteringsnivå 1 är uppfylld samt att man läst minst 30 hp efter behörighetsgivande examen. Sökstart från 15 oktober. HDa är det lärosäte som är beläget längst norrut i Sverige och som har dessa inriktningar. Skolverket har därför gett HDa i uppdrag att genomföra de två inriktningarna med två alternativa orter för kursernas fysiska kursträff: Skellefteå alternativt Falun.

I diskussionen som följde lyftes bland annat en fråga om VAK-kursen med dess olika inriktningar kommer att kunna köpas in som uppdragsutbildning av skolhuvudmännen, vilket flera huvudmän uttryckte intresse för. Anna Östlin Brismark är tveksam, men tar med frågan till Skolverket.

Mikael Fältsjö informerar om att det varit möte i Rådet för professioner i skolväsendet den 9 sep och att det hålls ett nytt möte vecka 42. Skolverket har haft ett par webinarium, och Mikael Fältsjö frågar huvudmännen om dessa varit bra. Det samlade intrycket från huvudmännen är att nej, den information som förmedlats direkt av Mikael Fältsjö på PUD-mötena har varit mycket bättre.

Rådet anser det är för lite med bara fyra olika kategori A kurser, och att det istället borde vara 8–10. Förändring kommer. Förslag på vilka ytterligare kurser som kan bli aktuella ska tas upp på nästa möte.

I den följande diskussionen lyftes att kursen *Undervisningsskicklighet i teori och praktik (USP)* bör vara en av de ytterligare kategori A kurserna.

Här uppmärksammades också att personer som jobbar som till exempel kvalitetsutvecklare inte kan meritera sig inom ramen för professionsprogrammet då de inte har en lärartjänst och inte heller är rektor.

Mikael Fältsjö frågar huvudmännen om han ska försöka få Skolverket att skapa en endagarskurs mot rektorer och skolchefer i att leda implementeringen av professionsprogrammet, vilket huvudmännen tillstyrker med emfas.

Till våren är det sökningar till nästa omgång av VAK:en, och huvudmännen uppmanas att börja marknadsföra detta redan nu.

Mikael Fältsjö konstaterade också att det inte finns någon öppning hos regeringen då det gäller ev. statlig finansiering kopplad till professionsprogrammet. Frågan bör enligt rådet tas upp i PUD:s arbetsgrupp för att se om man kan hitta förslag på gemensamma strukturer för tänket kring finansiering.

8 AIL- nuläge och framtid

Helén Sterner, programansvarig HDa, Lena Dahlstrand, HDa

Helén Sterner presenterar statistik för omgång 9 av AIL för lärarprogrammet 4-6 och pilotomgången av AIL för ämneslärare 7–9 samt går igenom vad som hänt med de sökande ht -25 som ännu inte fått någon tjänst (se bilaga 1).

Gruppdiskussion om hur skol-huvudmännen ser på ökade svårigheter att anställa AIL-studenter. Under efterföljande runda framkom bland annat följande:

- Demografiutvecklingen går fort just nu med sammanslagningar m.m. som följd.
- Går mycket tid till lärare att vara mentorer och befintliga lärare har hög arbetsbörda.
- Ekonomi.
- Små enheter kan ha svårt att täcka upp bemanning när student studerar.
- Behovet av behöriga lärare inom F-3 och 4-6 börjar fyllas, men finns enstaka kommuner som fortfarande har mycket stora behov.
- De önskade ämnena har inte erbjudits när det gäller AIL för ämneslärare 7-9. Behov finns istället i moderna språk, NO och Eng.
- Kommer fler legitimerade lärare utifrån som söker tjänster i regionen.
- Att budgeten ska hållas är en viktig verklighet.
- Behöver göras ordentlig kartläggning.
- Viktigt med marknadsföring av läraryrket.
- Själva AIL-konceptet är kanon.
- Fortsatt vilja att höja behörigheten.
- Bra kvalitet på de lärare som har gått AIL.
- Borlänge har skruvat på AIL-upplägget där några skolor tillsammans finansierar AIL-studenter.

En inventeringsenkät inför AIL ht-26 kommer att skickas ut till huvudmännen.

Helén Sterner meddelar att Regeringen beräknar medel så att den tillfälliga satsningen på AIL kan förlängas till 2032 med 31 miljoner kronor årligen från och med 2027.

Lena Dahlstrand presenterar sig och meddelar att hon tar över uppdraget som projektledare för Arbetsintegrerad Lärarutbildning från januari 2026.

9 Information om och dialog med Linköpings universitet om deras distribuerade lärarutbildning med inriktning fritidshem i ev. samarbete med Högskolan Dalarna

Hannah Grankvist & Helene Elvstrand, Linköpings universitet samt Anna Östlin Brismark, HDa

Anna Östlin Brismark, HDa samt Hannah Grankvist och Helene Elvstrand, Linköpings universitet, beskriver den påbörjade dialogen mellan HDa och Linköpings universitet om att under detta läsår undersöka förutsättningarna för en samverkan kring Linköpings erfarenhetsbaserade lärarutbildning mot fritidshem som de redan under flera år genomfört på distans mot olika lärcentrum (se bilaga 2). En avsiktsförklaring ska undertecknas av båda parter gällande detta läsårs arbete med att undersöka förutsättningarna, Om man sedan väljer att gå vidare skulle en utbildning kunna starta hösten 2027.

I stora drag är tanken just nu att Linköping bedriver sin utbildning med campusträffar i Falun och att HDa medverkar i eller t.o.m. ansvarar för vissa av utbildningens kurser. För mer detaljer om Linköpings lärarutbildning mot fritidshem se webbsida:

[Grundlärare i fritidshem erfarenhetsbaserad, 180 hp - Linköpings universitet](#)

Linköpings presentation mottogs mycket väl av deltagarna och flera uttryckte att detta låter som ett mycket bra förslag och att man gärna deltar i den inventering av intresse och behov som finns i regionen som kommer att behöva göras. Linköping pekade på att ett förarbete troligen kommer att behöva göras för att fler ska bli behöriga att söka utbildningen.

10 Kompetensutveckling för verksamma lärare - Förslag på en gemensam Matematikbiennal i vår

Anna Östlin Brismark & Lotta Wedman, HDa

Lotta Wedman presenterar ett förslag om att hålla en Lokal matematikbiennal i Dalarna vt 2026. Inför 2026 har åtta bidrag skickats in till den nationella Matematikbiennalen i Göteborg från forskare i matematikdidaktik på Högskolan Dalarna. Även Jenny Sigfridsson från Ovanåkers kommun kommer att föreläsa på den nationella Matematikbiennalen.

Lotta Wedman bjuder in till diskussion kring frågor som:

- Kan dessa papers användas i en lokal variant?
- Komplettera med workshops och bidrag från regionens skolor?
- Parallella pass
- Lärare från regionen bjuds in
- Våren 2026

Huvudmännen ställer sig positiva till initiativet, enas om att det bör vara lite mer än en halvdag långt, ca kl 9-15, helst infalla under vecka 8 (ej fredag) och att det bör finnas föreläsningar riktade till alla stadier.

Frågan kommer att återupptas på PUD-AU i november.

11 Dalatorgets framtid

(Sofia Walter &) Karin Nordmark HDa

Karin Nordmark beskriver Dalatorgets nuvarande upplägg och innehåll. Senaste Dalatorget, det fjärde, var både välbesökt och uppskattat, med 230 anmällda.

På frågan om huvudmännen vill se en fortsättning av Dalatorget i sin nuvarande form svarar de samstämmigt att Dalatorget är bra och att det nu efter fyra år etablerats i medvetandet hos huvudmännens organisationer, och därför bör fortsätta på ungefär samma sätt. Är en bra blandning av innehåll och ett bra sätt att uppmärksamma AIL-studenterna. Huvudmännen är

även samstämmiga i att erbjuda mer stöd i organiserandet av Dalatorget, samt att de gärna ser att det infaller vid samma tidpunkt varje år, första fredagen i september.

12 NAIS- Nätverket AI i Skolan

Johan Sonne, HDa samt Christer Näslund och Martin Howe, Borlänge kommun

NAIS är ett nätverk med Borlänge kommun, Högskolan Dalarna, Teknikerjakten och 2047 Science Center. Nätverket finansieras av högskolans ULF-medel. För mer om att starta nätverk, se: <https://www.du.se/sv/samverkan/samverka-med-forskare/pud/utbildningsnatverk-hda/>

Johan Sonne börjar med en kort föreläsning (se bilaga 3) om digital kompetens och vikten av att i skolan jobba med eleverna kring källkritik och med specifikt fokus på digital manipulation, vilket just nu ökar dramatiskt fort i sociala medier.

Därefter presenterade Christer Näslund och Martin Howe de utbildningar om AI och digitala verktyg de genomfört med lärare från främst Borlänge, men även andra kommuner. Deltagarna fick sedan aktivt prova på några av dessa verktyg.

Fanns ett stort intresse bland deltagarna för fortsatta samtal om hur AI implementeras i skolorna.

13 Övriga frågor

14 Avslutning och sedan fika inför fortsatt arbete i skolchefsgruppen

Kommande möten

7 okt, Skolchefsmöte (efter PUD-råd)
 19 nov, Skolchefsmöte Digitalt
 11 nov, PUD-AU
 16 dec, PUD-AU
 27 jan, PUD-AU
 29 jan, Skolchefsmöte Digitalt
 10 mar, PUD-råd
 10 mar, Skolchefsmöte (efter PUD-råd)
 21 apr, PUD-AU
 12 maj, Skolchefsmöte Digitalt
 2 jun, PUD-AU

Anna Östlin Brismark, justerare

Mikael Magnusson Weinholz, sekreterare

HÖGSKOLAN
DALARNA

BILAGA 1

PUD-Råd

Arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL)

251007
Helén Sterner

Välkommen Lena Dahlstrand, ny projektledare AIL

Lärarytbnldningsutredningen i relation till AIL

Utveckla lärar- och förskollärarytbnldningarna

- Alternativa lärarytbnldningar behöver öka.
- Pengar avsätts för samverkan mellan lärosäten och samverkan med kommuner.
- Lärarytbnldningarna ska bli mer skolnära.

AIL, 250916, pressmeddelande

Regeringen har skickat ut ett pressmeddelande som innehåller ett förslag om arbetsintegrerad lärarutbildning:

Arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL) ger studenter möjlighet att arbeta i skolan och studera parallellt. Regeringen beräknar medel så att den tillfälliga satsningen på AIL kan förlängas till 2032 med 31 miljoner kronor årligen från och med 2027.

Pilot, arbetsintegrerat ämneslärarprogram årskurs 7-9, matematik och idrott och hälsa, nätbaserad

Antagna studenter med **anställning** (10 antagna med naturligt avhopp)

Borlänge	1	
Falun	1	reguljära ämneslärarprogrammet
Hedemora	1	
Älvdalen	1	
(Ljusnarsberg	1)	
(Lindesberg	1)	

Omgång 9, arbetsintegrerat lärarprogram årskurs 4-6

Nuvarande antagna studenter med anställning (14 st+2 st utan tjänst)

Borlänge	8	(En student via senare del av program)
Falun	1	
Ludvika	1	(En student via senare del av program)
Mora	1	
Malung-Sälen	3	
Gagnef	1	
Avesta	1	

Våren och hösten 2024 blev nuläget, ht25

- Planeringstal inför ht 25: **regionen kan ansvara för 21-30** läraraspiranttjänster i årskurs 4-6.
- Med detta som bakgrund hade **HDa planeringstal: 30 studenter** åk. 4-6.
- **37 antagna studenter (åk. 4-6).**
- I AIL åk. 4-6, ht 25:
16 studenter registrerade
14 har en läraraspiranttjänst i regionen.

Analys krävs varför blev det så här?

- Naturligt urval utifrån intervjuer?
- Vilka ha sökt? Var studenterna verkligen intresserade?
- En del kommuner upplever att få studenter har sökt.
- Vad har HDa missat, vad behöver vi bli bättre på?
- ...

En första början ...

Ringt till antagna studenter som saknar läraraspiranttjänst

Din avsikt med utbildningen den 1 september, kursstart.

Var har du sökt tjänst?

Vilken återkoppling har du fått?

Vetskap om innehållet i mejl vi skickat, du kan börja utbildningen utan läraraspiranttjänst.

Blev det något av de reguljära programmen?

Sammanställning 1

16 av 21 studenter har jag samtalat med i 5-10 minuter.

De **fem** studenter som jag **ej** fått tag på har adress på följande platser:

Borlänge

Folkärna

Huddinge

Sigtuna

Täby

Sammanställning 2

Sex studenter svarar följande på första frågan om, **Din avsikt med utbildningen den 1 september, kursstart.**

Fel i livet (Lerum) Blev YRK istället

Blev gravid (Enköping) inte koll på ALL

Ångrade mig, valde mellan olika program – ALL, Tekniskt basår och Socionomprogrammet (Borlänge)

Det blev en annan utbildning (Öckerö)

En påbörjad lärarutbildning, som jag fortsatte (Borlänge)

Förstod ALL-konceptet för sent (Spånga) blev reguljära programmet i stället

Härmed faller ytterligare sex studenter bort ur vår analys, alltså 10 antagna studenter som är intressanta.

Sammanställning 3

10 studenter som verkligen vill bli lärare (AIL) och sökt tjänster.

Enligt studenterna har ingen gått vidare till intervju, samtliga har fått autosvar om att de ej gått vidare i processen.

Tre har vikarierat.

5 studenter har sökt Borlänge,

2 av studenterna både Borlänge och Falun.

7 studenter har sökt Falun,

2 av studenterna både Falun och Borlänge,

1 student Avesta, Hedemora, och Sala

Sammanställning 4

2 av de 10 till **reguljära programmet**, men de vill helst gå AIL.
1 av de 10 i **VAL**.

2 av de 10 går **AIL åk. 4-6 utan läraraspiranttjänst**.

5 av de 10 ...

... vill komma tillbaka nästa höst.

Några citat från telefonsamtalen

Jag förstod inte alls upplägget med ALL.

Otroligt fin återkoppling från studievägledarna i omregistrering till reguljära.

Det här blev inte bra för mig, lönen var viktig med tanke på CSN.

Jag var beroende av lönen och kunde inte gå över på reguljära programmet.

En del kommuner utlyser inte några tjänster för ALL på hemsidan .

**De arbetsintegrerade lärarutbildningar
har utvecklats i ett nära samspel
och ömsesidigt behov mellan
HDa och regionens skolor.**

Det kan vara så att ...

... vi står inför nya utmaningar

HDa

- En kommande revidering av lärarutbildningar.
- Nya krav antagning lärarprogrammen, vad får det för konsekvenser?
- ...

Regionen

- Förändrade ekonomiska förutsättningar.
- Mindre barnkullar.
- ...

Vad behöver vi gemensamt beakta, revidera och utveckla i kommande samarbete gällande AIL?

- AIL, vad har vi för framgångsfaktorer?
- Just nu AIL-studenter utan läraraspiranttjänster. Vad innebär det vt26 och ht26?
- Intag vartannat år?
- Utveckla förändra utbildningen?
- Hur många studenter ”klarar”/”önskar” regionen ht 26 om fem år? (planeringstal ht25, 21-30 läraraspiranter)?
- 251006 HDa planeringstal: ht 26, 20 studenter
- Nätbaserad undervisning?

Just nu

Vi vill samarbeta och göra detta tillsammans med er

**Hur kommer huvudmännens ekonomi och sjunkande barnkullar
påverka kommande AIL?**

Höstterminen 26?

F-3?

4-6?

7-9, matematik/idrott och hälsa?

En enkät

- Hur många studenter ni kan ta emot i respektive inriktning

F-3

4-6

7-9, matematik/idrott och hälsa

En intresserad arbetsgrupp

- Borlänge vad gör ni? Varför kan ni ta emot 8 studenter?
- Olika yrkesgrupper (rektorer, handledare, AIL-studenter, programansvarig, projektledare
- Goda erfarenheter men också utmaningar
- Andra lärosäten
- ...

Lärarytbtldningsutredningen i relation till AIL

Utveckla lärar- och förskollärarytbtldningarna

- Alternativa lärarytbtldningar behöver öka.
- Pengar avsätts för samverkan mellan lärosäten och samverkan med kommuner.
- Lärarytbtldningarna ska bli mer skolnära.

HÖGSKOLAN
DALARNA

BILAGA 2

Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem

Linköpings universitet

Helene Elvstrand, biträdande professor och programansvarig
utbildningsledare

Hannah Grankvist, utbildningsledare

Linköpings universitet

- Vi har så mål att bygga ett nationellt centrum för fritidshemsforskning ett forskningsbaserat grundlärarprogram med hög kvalitet
- Fritidshem har underbeforskat men det ska vi ändra på

2025

Skrivarinternat 23
forskare/doktorander

Under 2025 skickades följande
forskningsansökningar in

VR 4

Skolfi 2

Forte 3

Stor ansökan tillsammans med
NTU Trondheim

Praktiksamarbete
Tillsammansresa
fritidslärare,
universitetslärare och
studenter ht 2024 till
Stavanger

Samarbeten
Lärosäten i
Sverige

Högskolan i
Kristianstad
Anpassad
skola/fritidshem

SU-VR, Skofi,
UiS lekbaserat
lärande

Högskolan
Väst- omsorg
Accelererad
barndom

UiS

Danmark

Australien

Österrike

Internationella
samarbeten

Indien

Schweiz

WERA TASK FORCE Global Research in Extended Education Conference,
Linköping University 2025

Grundlärarprogrammen fritidshem

- Ett program –samma examen men olika inriktningar
- Huvudområdet i utbildningen är **fritidspedagogik**, men studenterna läser även **utbildningsvetenskaplig kärna** och valbart **praktisk estetiskt ämne** (bild eller idrott behörighet - årskurs 6)
- Samma behörighetskrav 3 års yrkeserfarenhet, varav 2 år i fritidshem

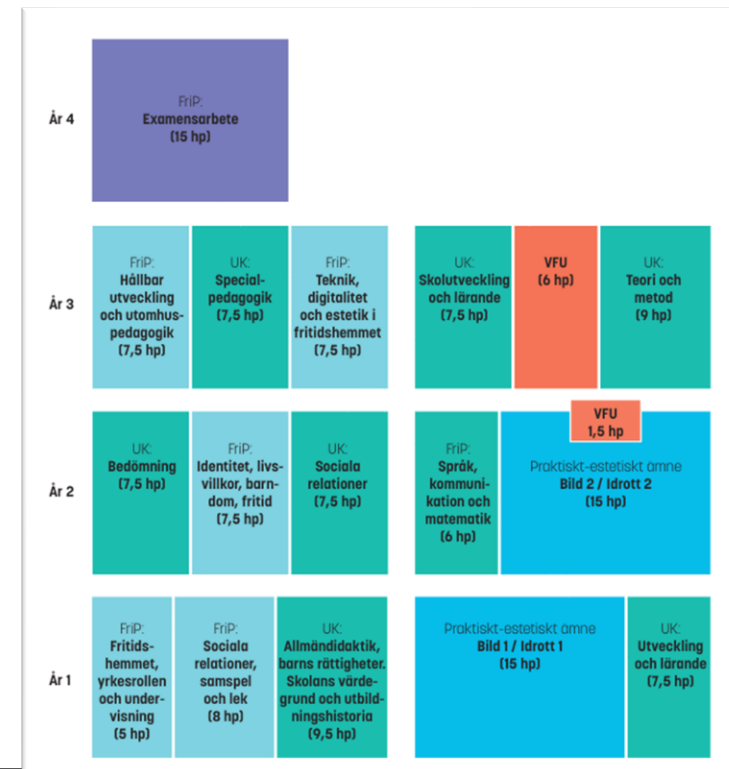
ERF:

- Studietakt 75 % → 3 år och 4 månader.
- Campusförlagda studier 1 dag i veckan,
- Delar av utbildningen (30 hp) får studenterna tillgodoräkna sig för sin tidigare arbetslivserfarenhet (framförallt VFU).
- 5 veckors VFU – egen tjänst om möjligt
- Programmets undervisning ska ta tillvara studenternas yrkeserfarenhet

Studiegång

- UK-kurser – utbildningsvetenskaplig kärna
- FP-kurser – fritidspedagogiska kurser med ett fritidspedagogiskt ämnesinnehåll
- VFU-kurser – praktikkurser
- Praktisk-estetiskt ämnesval, idrott, eller bild

ERF:

Undervisningsformer

- Utbildningen är Decentraliserad – Lärare på plats på Linköpings universitet, Campus Norrköping sänder till ort.
- Att vara en grupp – viktigt för sammanhang, tillhörighet och stöd i studier

Även om kurserna i hög grad är teoretiska finns också olika praktiska inslag samt VFU
Verksamhetsförlagd utbildning - praktik

- **Föreläsningar:** På plats och inspelade, någon sakkunnig berättar om ett innehåll eller ämne, ger övergripande perspektiv på kursens centrala begrepp
- **Seminarier** (Hybrid): Bygger på diskussion vilket innebär att det är ni som studenter som till stor del ansvarar för innehållet . Förbereder sig på olika sätt. Ett sätt att lära och bredda perspektiven på kursens innehåll.
- **Workshops**, praktiska moment (lärande i spel, praktiskt jobb med planering, modellbygge)
- **Exkursioner**, FP3 Fritidspedagogik 3, utomhuspedagogik, lära om naturen

Många kurser innehåller **grupparbeten**.
Träna på att jobba i arbetslag, ta ansvar, ledarroll mm. Individuella bedömningar.

Praktisk-estetiskt ämnesval, idrott eller bild 30 hp

Valbar praktisk-estetisk ämneskurs.

Väljs i starten på termin 1.

Innehåll har sin grund i motsvarande skolämne.

Behörig att undervisa i ämnet åk 1-6

- Bild för grundlärare (30 hp)
- Idrott och hälsa för grundlärare (30 hp)

Vad vi tycker är viktigt för hög kvalitet

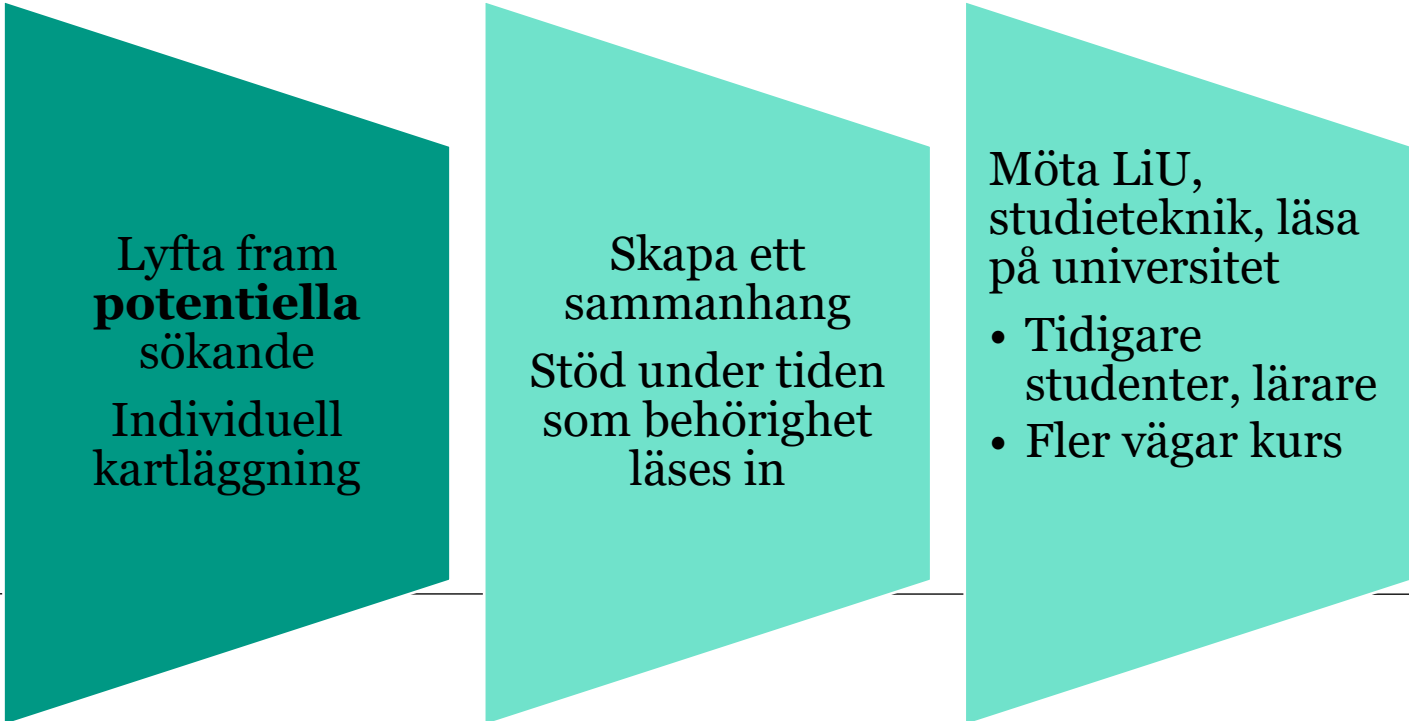
- Tillsammansaspekten – regelbundna möten som blir forum att stämma av om något inte funkar bra, finns oklarheter
- Arbeta för att studenterna känner tillhörighet både till LiU och lokalt campus
- Att olika funktioner blir synliga för studenterna, exempelvis studievägledning och språkcentrum
- Synliggöra ex internationalisering
- Att vi som programansvarig också besöker lokalt campus och träffar Er och studenter

Några centrala aspekter

- Decentraliserade undervisningsform –UHR projekt
- Området fritidspedagogik, förändringar i lärarutbildningsutredning
- Problembaserade examensarbete
- Internationalisering
- Lekmetodiklabb
- Studentaktiva arbetsformer, breddad rekrytering → breddat deltagande
- Forskning, praktik ska studenterna möta under hela utbildningen, professionsmentorer

Stötta presumtiva studenter

- ”Fler vägar -kurserna ”vänder sig till dem som känner sig ovana vid akademiska studier och som vill börja studera korta, fristående kurser med relevans för en framtida lärar- eller förskollärarexamen.
- Läsa upp behörighet via Komvux – mentorsprogram med Liu

Lyfta fram
potentiella
sökande
Individuell
kartläggning

Skapa ett
sammanhang
Stöd under tiden
som behörighet
läses in

Möta LiU,
studieteknik, läsa
på universitet

- Tidigare studenter, lärare
- Fler vägar kurs

VAL - fritidshem

- En förutsättning för att antas till VAL är att du redan arbetar minst 50% inom skolväsendet. VAL passar bäst för dig som vill studera till största delen på distans. Du får en individuellt anpassad studieplanering och läser de kurser som just du behöver för att nå en grundlärarexamen inriktning fritidshem.
- Studierna görs vanligtvis på halvfart, vilket motsvarar 20 studietimmar per vecka.
- Kurserna ges på distans med regelbundna undervisningsträffar som ska ses som obligatoriska (ca 1-2 dagar, en gång per månad) och därutöver studier via dator och självstudier.
- Utbildningen startar både vår och höst. Sista ansökningsdag till hösten är 15 april och till våren 15 oktober.
- Ansökan görs genom VAL:s nationella hemsida,

Tack!

helene.elvstrand@liu.se

hannah.grankvist@liu.se

HÖGSKOLAN
DALARNA

BILAGA 3

Nätverket AI i Skolan

NAIS

HÖGSKOLAN
DALARNA

2047
SCIENCE
CENTER

TEKNIKERJAKTEN

BORLÄNGE

AI och digital manipulation: Att stärka elever för en demokratisk framtid

Generativ AI (GAI)

Digital kompetens

Bildkälla: Skolverket

Generativ AI i skolan

- Att kunna förstå hur **GAI** påverkar samhället och individen
- Att kunna använda och förstå **GAI-baserade** verktyg och medier
- Att ha ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till **GAI**.
- Att kunna lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med användning av **GAI**.

Bildkälla: Midjourney AI-genererad

Digital manipulation

Digital manipulation

- Retuscherade bilder
- Manipulerade ljud
- Fejkade nyhetsrubriker

Deepfake

- Ansiktsutbyte i video
- Röstkloning

Generative AI

4 726 883 följare

Kontakta oss

1 v •

🎬 AI movies are coming

It's unbelievable that she's not real. AI-generated movies are continuously advancing in both consistency and quality.

This one was created using Runway's Gen-3 image-to-video model with images from Midjourney.

Credit: X/ RyanMorrisonJer

✅ Get Free Daily Updates on the Latest AI News -> <https://lnkd.in/dH8ag7MA>

#ai #tech #innovation #generativeai

Visa översättning

Video credit: r/StableDiffusion

#ai #generativeai #artificialintelligence

Visa översättning

Deep fake

- Tal
- Bilder
- Film

Hot mot demokratin

Digital manipulation

- Påhittade personer
- Bedrägerier
- Realtids-deepfakes (röst & video live).
- Röstkloning med bara sekunder av ljud.
- Deepfakes och "liar's dividend" – svårare att veta vad som är sant.
- FN/ITU:s arbete med watermarking-standarder.
- Nya lagar (Danmark copyright på ansikte/röst, USA:s Take It Down Act).
- Snabb statistik: från 500 000 deepfakes 2023 → prognos 8 miljoner 2025.

Hur rustar man eleverna mot digital manipulation

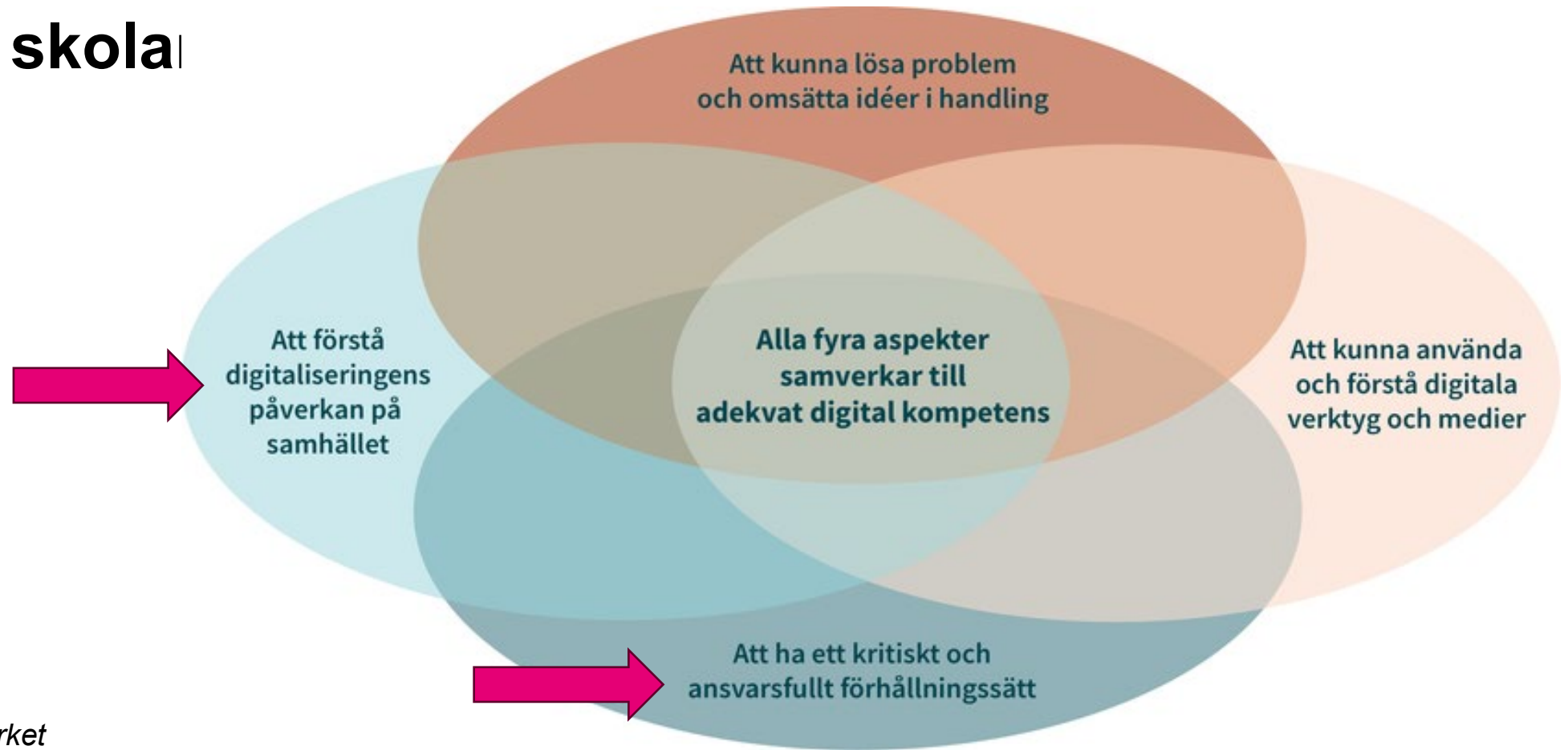
- Källkritik 2.0
 - Visa och ge exempel
- "vaccination" mot digital manipulation
 1. Uppmärksamma personerna att man ska försöka manipulera dem
 2. Ge dem en mikrodos av desinformation
 3. Ge dem argument som avfärdar narrativet

Bildkälla: Dall-e (AI genererad)

Digital kompetens

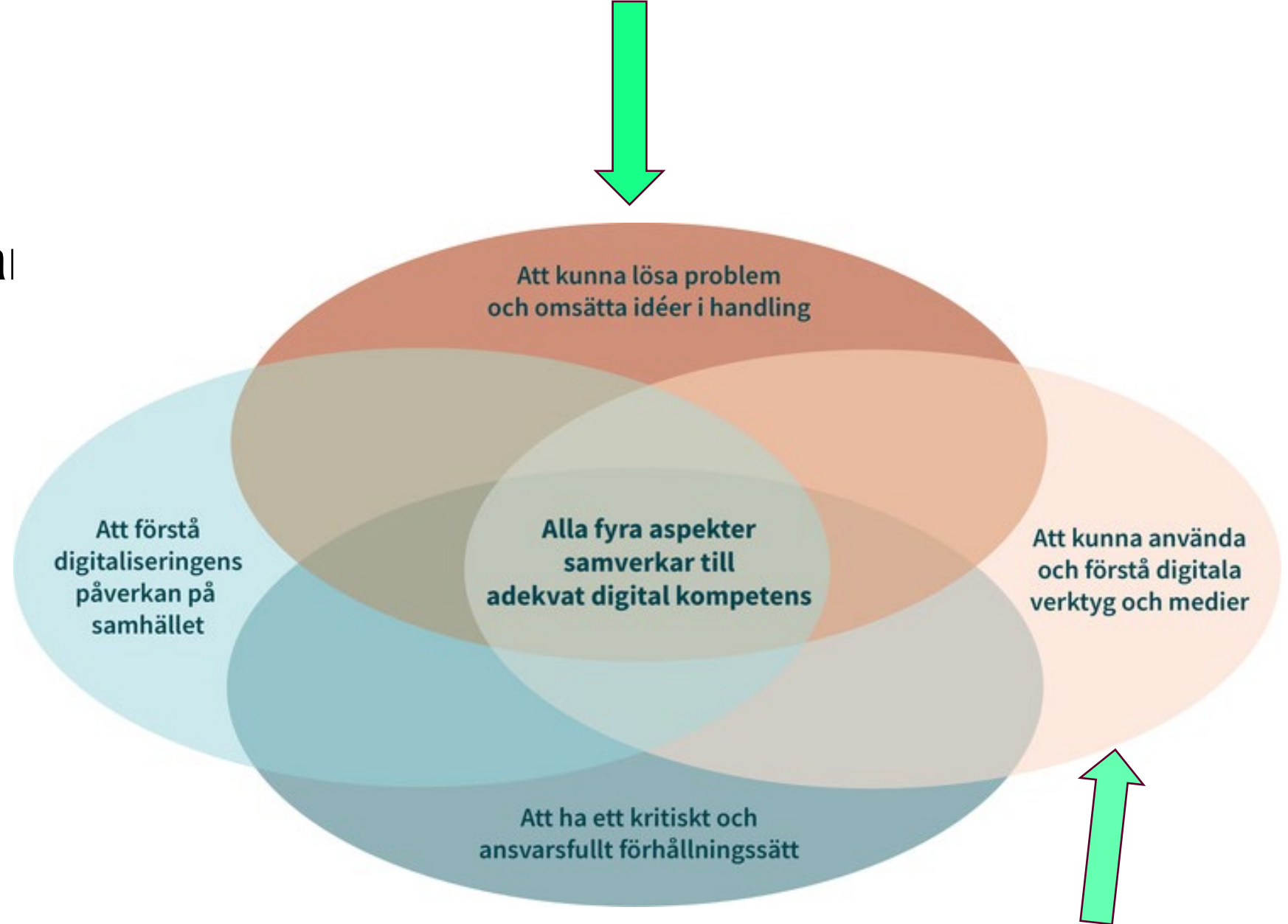
GAI i skola

Bildkälla: Skolverket

Digital kompetens

GAI i skola

Bildkälla: Skolverket

HÖGSKOLAN
DALARNA